

Rolnummer 5555
Arrest nr. 162/2013 van 21 november 2013

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag over de artikelen 2, c) tot e), 35, § 2, en 57 van de wet van 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen, gesteld door het Arbeidshof te Luik.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters J. Spreutels en M. Bossuyt, en de rechters E. De Groot, L. Lavrysen, A. Alen, J.-P. Snappe, E. Derycke, P. Nihoul, F. Daoût en T. Giet, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter J. Spreutels,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* * *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging*

Bij arrest van 10 januari 2013 in zake de nv « Agrimat » tegen Jean-Claude Clementz, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 18 januari 2013, heeft het Arbeidshof te Luik de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schenden de artikelen 2, c, d en e, 35, § 2, en 57 van de wet van 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en voeren zij een discriminatie in :

doordat ten aanzien van de werknemer die wordt ontslagen vóór de opening van de procedure van gerechtelijke reorganisatie zijn compenserende opzeggingsvergoeding een schuldvordering in de opschorting vormt die is onderworpen aan de uitvoering van het reorganisatieplan met mogelijke verminderingen en betalingsmodaliteiten die in de tijd zijn gespreid,

terwijl ten aanzien van de werknemer die wordt ontslagen in de loop van de procedure van gerechtelijke reorganisatie zijn compenserende opzeggingsvergoeding ontsnapt aan de kwalificatie van schuldvordering in de opschorting en aan de uitvoeringsmodaliteiten van het reorganisatieplan, zodat die vergoeding integraal zal worden betaald en zonder enige betalingstermijn ? ».

Memories zijn ingediend door :

- de nv « Agrimat », met zetel te 5555 Bièvre, route de Bouillon 148/1;
- Jean-Claude Clementz, wonende te 5570 Beauraing, rue Henri Lambert 7;
- de Ministerraad.

Bij beschikking van 19 september 2013 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 9 oktober 2013, na de partijen te hebben uitgenodigd zich in een aanvullende memorie, die uiterlijk op 4 oktober 2013 kan worden ingediend en die zij binnen dezelfde termijn aan de andere partijen mededelen, nader te verklaren over de eventuele weerslag op onderhavige zaak van de wet van 27 mei 2013 tot wijziging van verschillende wetgevingen inzake de continuïteit van de ondernemingen.

Aanvullende memories zijn ingediend door :

- de nv « Agrimat »;
- de Ministerraad.

Op de openbare terechtzitting van 9 oktober 2013 :

- zijn verschenen :
- . Mr. B. Hoc, advocaat bij de balie te Namen, voor de nv « Agrimat »;

. Mr. C. Thuin *loco* Mr. B. Closson, advocaten bij de balie te Neufchâteau, voor Jean-Claude Clementz;

. Mr. V. Vander Geeten *loco* Mr. F. Gosselin, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers T. Giet en L. Lavrysen verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil*

J.-C. Clementz, geïntimeerde voor de verwijzende rechter, is door de nv « Agrimat », appellante voor de verwijzende rechter, op 26 juni 2009 ontslagen en heeft die laatste op 24 juni 2010 gedagvaard teneinde een compenserende opzeggingsvergoeding te verkrijgen. Nadat de eerste rechter die eis heeft ingewilligd, stelt de nv « Agrimat » hoger beroep in tegen dat vonnis door met name aan te voeren dat zij op 2 juli 2009 een plan van gerechtelijke reorganisatie aan de rechtbank van koophandel heeft voorgelegd (plan dat op 19 januari 2010 is gehomologeerd) en dat de in het geding zijnde schuldvordering een schuldvordering in de opschorting is krachtens artikel 35, § 2, tweede lid, van de wet van 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen. De verwijzende rechter stelt vast dat artikel 57, tweede lid, van die wet bepaalt dat de na de homologatie gerechtelijk erkende schuldvorderingen in de opschorting worden betaald overeenkomstig de wijze die is bepaald voor de schuldvorderingen van dezelfde aard en vraagt zich af of een mogelijke discriminatie bestaat tussen de werknemers die tijdens de duur van de opschorting zijn ontslagen en wier schuldvordering niet opschortend is en de werknemers die, zoals te dezen, vóór de neerlegging van het verzoekschrift tot gerechtelijke reorganisatie zijn ontslagen en wier schuldvordering in de opschorting zou zijn onderworpen aan de in het voormelde artikel 57 bepaalde verdeelregels. De verwijzende rechter gaat bijgevolg in op de vraag van de geïntimeerde om aan het Hof de hiervoor weergegeven prejudiciële vraag te stellen, en neemt daarin artikel 2, c) tot e), van de voormelde wet van 31 januari 2009 op, krachtens hetwelk de in het geding zijnde schuldvordering wordt gerekend tot de gewone schuldvorderingen in de opschorting. In dat verband geeft hij, in tegenstelling tot het standpunt van de geïntimeerde, aan dat die schuldvordering niet kan worden gerekend tot de buitengewone schuldvorderingen krachtens het Verdrag van de Internationale Arbeidsorganisatie nr. 95 van 1 juli 1949 betreffende de bescherming van het loon, aangezien dat Verdrag betrekking heeft op het lot van de lonen in geval van een faillissement of een gerechtelijke vereffening en niet in geval van een concordaat of een gerechtelijke reorganisatie door een collectief akkoord; die bij de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers beoogde schuldvordering vormt een algemeen voorrecht in de zin van artikel 19, eerste lid, 3°, van de hypotheekwet van 16 december 1851.

III. *In rechte*

– A –

A.1. J.-C. Clementz voert aan dat de categorieën van werknemers die in de prejudiciële vraag worden beoogd, met elkaar vergelijkbaar zijn en dat, aangezien hij is ontslagen zes dagen vóór de neerlegging van het verzoekschrift tot gerechtelijke reorganisatie, zijn situatie soortgelijk is aan die van de tijdens de gerechtelijke reorganisatie ontslagen werknemers. Hij is van mening dat het in het geding zijnde verschil in behandeling relevant is, omdat het de ondernemingen die een gerechtelijke reorganisatie genieten, toelaat hun activiteit voort

te zetten, waarbij zij het vertrouwen van hun schuldeisers behouden en waarbij hun vroeger passief afneemt, terwijl de schuldeisers die hun vertrouwen blijven schenken, de waarborg hebben dat hun schuldvordering integraal zal worden terugbetaald. Hij is evenwel van mening dat geen enkele objectieve verantwoording toelaat een onderscheid te maken onder de werknemers zelf, in tegenstelling tot de andere schuldeisers : het loon van de werknemers is immers een bevoorrechte schuldvordering krachtens artikel 11, § 2, van het Verdrag van de Internationale Arbeidsorganisatie nr. 95 betreffende de bescherming van het loon en de in het geding zijnde wet is discriminerend in zoverre zij niet voorziet in een uitzondering voor de compenserende opzeggingsvergoeding van de werknemer die is ontslagen vóór het openen van de procedure van gerechtelijke reorganisatie; een en ander is strijdig met de geest van de wet en maakt het bepaalde werkgevers met slechte bedoelingen mogelijk om misbruik te maken van de procedure waarin zij voorziet door werknemers enkele dagen vóór de neerlegging van het verzoekschrift te ontslaan.

A.2. De nv « Agrimat » is van mening dat het verschil in behandeling berust op een objectief criterium met betrekking tot de datum van het ontslag en redelijk is vermits het de bekommernis om het behoud van de tewerkstelling beoogt tijdens de procedure van gerechtelijke reorganisatie door van de arbeidsovereenkomst die tijdens de duur van de opschorting niet kan worden opgeschort een uitzondering te maken; het doel van de wetgever bestond erin de werknemer te beschermen tijdens de duur van de opschorting om te vermijden dat de werkgever, behalve in het voormelde uitzonderlijke geval van de arbeidsovereenkomst, gebruik kon maken van de mogelijkheid waarover de schuldenaar beschikt om die arbeidsovereenkomst op te schorten wanneer hij van mening is dat die niet-uitvoering noodzakelijk is om een reorganisatieplan te kunnen voorstellen aan de schuldeisers om de overdracht onder gerechtelijk gezag mogelijk te maken, waardoor de schuldenaar door die uitzondering ertoe verplicht is maatregelen ten aanzien van het personeel te nemen alvorens de opschorting in te dienen en niet tijdens de duur ervan. Zij voegt eraan toe dat de wetgever niet heeft voorzien in enige verdachte periode vóór de neerlegging van het verzoekschrift tot gerechtelijke reorganisatie.

A.3.1. De Ministerraad herinnert aan de huidige context van de betrokken bepalingen. Artikel 35, § 2, van de in het geding zijnde wet maakt het de schuldenaar, mits de daarin bepaalde voorwaarden worden nageleefd, mogelijk een lopende overeenkomst niet meer uit te voeren mits een schadevergoeding wordt betaald die een schuldvordering in de opschorting zal vormen. Die oplossing kan worden verkozen boven de voortzetting van een ruïneuze overeenkomst, maar is niet van toepassing op de arbeidsovereenkomsten omwille van de sociale bescherming. Artikel 36 van de wet, dat bepaalt dat de schuldvorderingen - met inbegrip van de interesten - met betrekking tot overeenkomsten met opeenvolgende prestaties voortgezet na de opening van de procedure van gerechtelijke reorganisatie, niet aan de opschorting zijn onderworpen, moet worden gelezen samen met artikel 37, volgens hetwelk de schuldvorderingen met betrekking tot prestaties die ten aanzien van de schuldenaar tijdens die procedure zijn uitgevoerd, worden beschouwd als boedelschulden in een navolgend faillissement of een navolgende vereffening tijdens de periode van reorganisatie of na het beëindigen ervan, indien er een nauwe band bestaat tussen de beëindiging van de reorganisatieprocedure en de collectieve procedure.

A.3.2. De Ministerraad voert aan dat de twee in het geding zijnde categorieën van werknemers zich niet in vergelijkbare situaties bevinden omdat hun schuldvordering ontstaat in objectief verschillende periodes; de opschorting wordt verleend ten aanzien van de schuldeisers die bestaan op het ogenblik dat de procedure wordt ingesteld. De datum waarop de schuldvordering ontstaat, is belangrijk voor de toepassing van artikel 37 van de wet volgens hetwelk de schuldvordering van een compenserende opzeggingsvergoeding die tijdens de procedure van gerechtelijke reorganisatie ontstaat, zal worden beschouwd als een boedelschuld in het kader van een faillissement of vereffening volgend op de periode van reorganisatie, in tegenstelling tot een dergelijke schuldvordering die is ontstaan vóór de periode van reorganisatie. Artikel 37 kent aan de contractant een recht van voorrang toe om zijn vertrouwen te verkrijgen en aldus de continuïteit van de onderneming te waarborgen, recht dat hij zal kunnen uitoefenen tijdens een later faillissement indien de reorganisatieprocedure mislukt. Artikel 36 stelt de schuldvorderingen inzake bezoldiging van een werknemer voor de periode na de opening van de procedure vrij van de voorwaarden voor het plan voor gerechtelijke reorganisatie. De werknemer zal dus tegen hem een uitvoerend beslag of een beslag tot terugvordering kunnen uitoefenen of de compensatie kunnen aanvoeren van een schuldvordering met een schuld te zijnen aanzien.

A.3.3. De Ministerraad voert voor het overige aan dat de prejudiciële vraag niet ontvankelijk is bij ontstentenis van een onderwerp. Hij merkt op dat de mogelijkheid die artikel 35, § 2, aan de schuldenaar laat om de lopende contracten op te schorten tijdens de opschorting, een uitzondering is die strikt moet worden geïnterpreteerd en die niet van toepassing is op de arbeidsovereenkomsten, daar de wetgever niet heeft willen afwijken van de zeer bijzondere normen die daarop betrekking hebben. Het zou immers niet gemakkelijk zijn een arbeidsovereenkomst gedurende een relatief lange periode op te schorten en vervolgens de normale

uitvoering ervan te hervatten. Uit de parlementaire voorbereiding blijkt bovendien dat de mogelijkheid om een overeenkomst niet uit te voeren, niet zou kunnen worden gelijkgesteld met die om die overeenkomst te beëindigen.

Volgens hem kwalificeert artikel 35, § 2, van de in het geding zijnde wet de schuldvordering van de werknemer die is ontslagen na de opening van een procedure van gerechtelijke reorganisatie niet als niet-opshortend, en voert het dus niet het door de verwijzende rechter opgemerkte verschil in behandeling in. In elk geval is dat verschil in behandeling in overeenstemming met de door de verwijzende rechter beoogde toetsingsnormen, en de artikelen 2, c) tot e), en 57 van de in het geding zijnde wet beperken zich ertoe het begrip schuldvorderingen in de opschorting en de dwingende kracht van het gehomologeerde reorganisatieplan te preciseren. In de veronderstelling dat de discriminatie bestaat - *quod non* -, dan vindt die haar oorsprong in artikel 36 van die wet en in de bepalingen van de hypotheekwet van 16 december 1851, die de bij de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers beoogde vorderingen niet klasseert onder de bijzondere voorrechten. Aangezien die bepalingen niet worden beoogd door de prejudiciële vraag, kan het Hof zich niet daarover uitspreken.

A.4. In haar aanvullende memorie is de nv « Agrimat » van mening dat de wet van 27 mei 2013 « tot wijziging van verschillende wetgevingen inzake de continuïteit van de ondernemingen » geen enkele weerslag heeft op de onderhavige zaak.

A.5. In zijn aanvullende memorie stelt de Ministerraad vast dat de voormelde wet van 27 mei 2013 in de wet van 31 januari 2009 een nieuw artikel 49/1 invoegt, krachtens hetwelk het plan geen vermindering of kwijtschelding kan bevatten van schuldvorderingen die zijn ontstaan uit vóór de opening van de procedure verrichte arbeidsprestaties; die bepaling strekt ertoe een extra bescherming te bieden aan de werknemers voor de schuldvorderingen vóór de opening van de procedure, zonder dat de wetgever heeft verwezen naar de zorg om een einde te maken aan een discriminatie.

Uit die bepaling vloeit voort dat de schuldvorderingen met betrekking tot een compenserende opzeggingsvergoeding van een ontslagen werknemer, die zijn ontstaan vóór of na de opening van de procedure, op identieke wijze worden behandeld ten aanzien van de mogelijkheden tot vermindering, maar nog steeds verschillend worden behandeld ten aanzien van de eventuele betalingstermijnen, daar de vóór de opening van de procedure ontstane schuldvordering van de ontslagen werknemer een schuldvordering in de opschorting is.

De Ministerraad stelt evenwel vast dat het nieuwe artikel 49/1 geen retroactieve draagwijdte heeft, zodat het niet van toepassing is op het aan de verwijzende rechter voorgelegde geschil.

– B –

Ten aanzien van de in het geding zijnde bepalingen

B.1.1. De artikelen 2, c) tot e), 35, § 2, en 57 van de wet van 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen (hierna : WCO), in de versie ervan die van toepassing is voor de verwijzende rechter, bepalen :

« Art. 2. Voor de toepassing van deze wet verstaat men onder :

[...]

c) ‘schuldvorderingen in de opschorting’: de schuldvorderingen ontstaan voor het vonnis dat de procedure van gerechtelijke reorganisatie opent of die uit het verzoekschrift of beslissingen genomen in het kader van de procedure volgen;

d) ‘buitengewone schuldvorderingen in de opschorting’: de schuldvorderingen in de opschorting die gewaarborgd zijn door een bijzonder voorrecht of een hypotheek en de schuldvorderingen van de schuldeisers-eigenaars;

e) ‘gewone schuldvorderingen in de opschorting’: de schuldvorderingen in de opschorting andere dan de buitengewone schuldvorderingen in de opschorting;

[...]

Art. 35. [...]

§ 2. De schuldenaar kan evenwel, ook bij ontstentenis van contractuele bepaling in deze zin, beslissen een lopende overeenkomst niet langer uit te voeren voor de duur van de opschorting met een mededeling aan zijn medecontractanten overeenkomstig artikel 26, § 2, op voorwaarde dat die niet-uitvoering noodzakelijk is om een reorganisatieplan te kunnen voorstellen aan de schuldeisers of om de overdracht onder gerechtelijk gezag mogelijk te maken.

Wanneer de schuldenaar beslist een lopende overeenkomst niet langer uit te voeren, vormt de schadevergoeding waartoe de wederpartij in voorkomend geval gerechtigd is een schuldvordering in de opschorting.

De mogelijkheid gegeven in dit artikel is niet toepasselijk op arbeidsovereenkomsten.

[...]

Art. 57. De homologatie van het reorganisatieplan maakt het bindend voor alle schuldeisers in de opschorting.

De betwiste, maar na de homologatie gerechtelijk erkende schuldvorderingen in de opschorting, worden betaald op de wijze die is bepaald voor de schuldvorderingen van dezelfde aard. In geen geval kan de uitvoering van het reorganisatieplan geheel of gedeeltelijk opgeschort worden door de met betrekking tot deze betwistingen genomen beslissingen.

De schuldvorderingen in de opschorting die niet opgenomen zijn in de in artikel 17, § 2, 7°, bedoelde lijst, in voorkomend geval gewijzigd met toepassing van artikel 46, en die geen aanleiding hebben gegeven tot betwisting, worden betaald na de volledige uitvoering van het plan, op de wijze die is bepaald voor de schuldvorderingen van dezelfde aard. Indien de schuldeiser niet behoorlijk werd ingelicht tijdens de opschorting, wordt hij betaald op de wijze en in de mate die het gehomologeerd plan bepaalt voor gelijkaardige schuldvorderingen.

Tenzij het plan uitdrukkelijk anders bepaalt, bevrijdt de volledige uitvoering ervan de schuldenaar geheel en definitief, voor alle schuldvorderingen die erin voorkomen.

Onverminderd de artikelen 2043*bis* tot 2043*octies* van het Burgerlijk Wetboek komt het plan de medeschuldenaars en de personen die een persoonlijke zekerheid hebben gesteld niet ten goede ».

B.1.2. Een wet van 27 mei 2013 « tot wijziging van verschillende wetgevingen inzake de continuïteit van de ondernemingen », bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 22 juli 2013, wijzigt de in het geding zijnde artikelen 2, c), en 35, § 2, als volgt :

- artikel 2 van die wet voegt in artikel 2, c), van de WCO het woord « gerechtelijke » in tussen de woorden « verzoekschrift of » en de woorden « beslissingen genomen »;

- artikel 19, b), van die wet voegt tussen het eerste en het tweede lid van artikel 35, § 2, een lid in dat luidt : « De uitoefening van dit recht ontnemt de schuldeiser niet het recht zijn eigen prestaties op te schorten ».

Krachtens artikel 62 van die wet treden die wijzigingen in werking tien dagen na de bekendmaking van de wet van 27 mei 2013 in het *Belgisch Staatsblad*.

Die wijzigingen hebben dus geen invloed op het geschil dat aanleiding heeft gegeven tot de prejudiciële vraag, zodat het Hof de in het geding zijnde bepalingen, alsook de tekst van de WCO, onderzoekt in de versie ervan die van toepassing is op het voor de verwijzende rechter hangende geschil.

B.1.3. De voormelde wet van 31 januari 2009, in de versie ervan die op het voor de verwijzende rechter hangende geschil van toepassing is, voorziet onder meer in een zogenoemde procedure « van gerechtelijke reorganisatie » die strekt tot het behouden, onder toezicht van de rechter, van de continuïteit van het geheel of een gedeelte van de onderneming in moeilijkheden of van haar activiteiten (artikel 16, eerste lid, van de WCO); die procedure maakt het mogelijk de schuldenaar een opschorting toe te kennen (waarvan de duur door de rechter wordt bepaald krachtens artikel 24, § 2, van de WCO) om hetzij tot een gerechtelijke reorganisatie te komen door een minnelijk akkoord tussen schuldeisers en schuldenaar - bedoeld in artikel 43 - of door een collectief akkoord van de schuldeisers - bedoeld in de artikelen 44 en volgende -, hetzij de overdracht toe te staan, aan derden, van het geheel of een gedeelte van de onderneming of haar activiteiten, bedoeld in de artikelen 59 en volgende (artikel 16, tweede lid, van de WCO).

Naast het door de in het geding zijnde bepaling vastgelegde verbod om de middelen tot tenuitvoerlegging voort te zetten, bepaalt de wet dat tijdens de opschorting, voor schuldeisers in de opschorting, geen enkel ander beslag dan een bewarend beslag kan worden gelegd (artikel 31 van de WCO). Zij doet evenwel geen afbreuk aan de rechten van de pandhoudende schuldeiser wanneer het gaat om specifiek in pand gegeven schuldvorderingen (artikel 32 van de WCO), staat een vrijwillige betaling door de schuldenaar van schuldvorderingen in de opschorting niet in de weg, noch een rechtstreekse vordering (artikel 33 van de WCO), noch een schuldvergelijking van verknochte schuldvorderingen (artikel 34 van de WCO), noch de mogelijkheid om de schuldenaar failliet te verklaren of een gerechtelijke ontbinding van de vennootschap die schuldenaar is teweeg te brengen (artikel 30 van de WCO), en zij maakt in principe geen einde aan de lopende overeenkomsten (artikel 35, § 1, van de WCO).

Ten aanzien van het verschil in behandeling

B.2. De in het geding zijnde bepalingen worden door de verwijzende rechter in die zin geïnterpreteerd dat zij een verschil in behandeling invoeren tussen een werknemer die is ontslagen vóór de indiening, door zijn werkgever, van een verzoekschrift tot gerechtelijke reorganisatie en een werknemer die tijdens de periode van de opschorting is ontslagen : de schuldvordering met betrekking tot een door de werknemer gevorderde compenserende opzeggingsvergoeding zal in het eerste geval in de opschorting zijn, krachtens artikel 2, c) tot e), van de WCO, en zal bijgevolg worden onderworpen aan de verminderingen en modaliteiten van het gehomologeerde reorganisatieplan, overeenkomstig artikel 57 van de WCO; in het tweede geval zal de schuldvordering van de werknemer ontsnappen aan de kwalificatie van schuldvordering in de opschorting, zodat, volgens de verwijzende rechter, « zij integraal en zonder enige betalingstermijn zal worden betaald ».

Het geschil voor de verwijzende rechter betreft een werknemer die enkele dagen vóór de indiening van het verzoekschrift tot gerechtelijke reorganisatie is ontslagen, ten gevolge van een herstructurering van het personeel om economische redenen.

B.3. In tegenstelling tot wat de Ministerraad betoogt, vormen de situaties waarin beide categorieën van de in B.2 vermelde werknemers zich bevinden, vergelijkbare categorieën : in

beide gevallen vorderen de werknemers een compenserende opzeggingsvergoeding voor een rechter die uitspraak moet doen na de homologatie van een door de werkgever ingediend plan van gerechtelijke reorganisatie en zijn dus schuldeisers van de schuldenaar in de opschorting.

B.4.1. De Ministerraad voert eveneens aan dat de prejudiciële vraag zonder voorwerp en dus niet ontvankelijk is, aangezien het in het geding zijnde verschil in behandeling niet zou voortvloeien uit de in de prejudiciële vraag beoogde bepalingen, maar uit artikel 36 van de in het geding zijnde wet en uit artikel 19, eerste lid, 3°*bis*, van de hypotheekwet van 16 december 1851, die de in B.2 vermelde schuldvorderingen van de werknemers klasseren onder de algemene voorrechten.

B.4.2. Artikel 2, c) tot e), van de WCO definieert de schuldvorderingen in de opschorting, de gewone schuldvorderingen in de opschorting en de buitengewone schuldvorderingen in de opschorting. Door te bepalen dat het reorganisatieplan door de homologatie ervan voor alle schuldeisers in de opschorting bindend wordt, heeft artikel 57 van de WCO tot gevolg dat, wanneer dat plan, overeenkomstig artikel 49 van de WCO, voorziet in een vermindering van sommige schuldvorderingen, de door de rechtbank van koophandel verleende homologatie ertoe leidt dat de schuldenaar een vermindering van zijn schuld verkrijgt. Artikel 35, § 2, van de WCO vestigt het beginsel van de continuïteit van de arbeidsovereenkomsten, zonder de mogelijkheid voor de schuldenaar om de opschorting aan te voeren teneinde de tenuitvoerlegging van die overeenkomsten op te schorten. In tegenstelling tot wat de Ministerraad beweert, staat het onderwerp van de prejudiciële vraag niet los van de in het geding zijnde bepalingen.

B.4.3. De prejudiciële vraag is ontvankelijk.

B.5. Er dient evenwel te worden onderzocht in welke mate de in het geding zijnde bepalingen ten grondslag liggen aan het in B.2 bekritiseerde verschil in behandeling en of dat verschil in behandeling verantwoord is.

B.6. De bij de wet van 31 januari 2009 vastgelegde procedure van gerechtelijke reorganisatie strekt tot het behouden, onder toezicht van de rechter, van de continuïteit van het geheel of een gedeelte van de onderneming in moeilijkheden of van haar activiteiten.

De parlementaire voorbereiding vermeldt daarover :

« ‘ De continuïteit van de onderneming behouden ’, verwijst naar de entiteit zelf met haar verschillende componenten. ‘ De activiteiten behouden ’ verwijst naar de economische activiteit die gedeeltelijk losstaat van het medium ervan. De formulering is heel ruim bedoeld, teneinde te voorkomen dat de wil van de wetgever door interpretaties wordt vertekend : het is duidelijk de bedoeling ervoor te zorgen dat problemen van structurele of toevallige aard in toereikende economische omstandigheden kunnen worden opgelost » (*Parl. St.*, Kamer, B.Z. 2007, DOC 52-0160/001, p. 15).

B.7. De wetgever heeft met die procedure de draagwijdte willen verruimen van de regelgeving op het gerechtelijk akkoord, die zij vervangt (*ibid.*, DOC 52-0160/002, pp. 39 en 82). Hij heeft getracht het doel van behoud van de continuïteit van de onderneming te verzoenen met dat van vrijwaring van de rechten van de schuldeisers :

« [De materie met betrekking tot de gevolgen van de gerechtelijke reorganisatie] is een van de moeilijkste die er bestaat omdat een insolventiewetgeving rekening moet houden met zeer uiteenlopende belangen : de belangen van de schuldeisers die wensen betaald te worden op zo kort mogelijke tijd en de nood om de reorganisatie een kans te geven (met inbegrip van een reorganisatie door overdracht van de onderneming). De regel is dat de continuïteit en van de onderneming en van de contracten behouden blijft, maar het is vanzelfsprekend dat in een periode van acute betaalmoeilijkheden de handhaving van de rechten bedreigd wordt » (*ibid.*, DOC 52-0160/005, p. 10).

B.8.1. Ten aanzien van de schuldvorderingen in de opschorting wordt in de parlementaire voorbereiding gepreciseerd :

« Schuldvorderingen in de opschorting zijn die als bedoeld in de aanvraag tot opschorting. Ze gaan noodzakelijkerwijze vooraf aan de dag waarop de opschorting open is verklaard of is ontstaan uit het vonnis zelf (bijvoorbeeld een schuld die ontstaat wegens de toepassing van een ontbindende voorwaarde in geval van reorganisatie). Het betreft twee soorten schulden : gewone schuldvorderingen in de opschorting en buitengewone schuldvorderingen in de opschorting.

Laatstgenoemde schuldvorderingen krijgen een bijzondere behandeling en zijn zeker gesteld door een zakelijke zekerheid, dus een waarborg of een hypotheek, dan wel komen in aanmerking voor een waarborg verstrekt door de retentie van een eigendomsrecht of via een bijzonder voorrecht » (*Parl. St.*, Kamer, B.Z. 2007, DOC 52-0160/001, p. 9).

De kwalificatie van schuldvorderingen al dan niet in de opschorting berust dus op een objectief criterium, in beginsel gekoppeld aan het onderwerp zelf van de opschortingsaanvraag of aan het verband tussen de schuldvordering en de indiening van het verzoekschrift of tussen de schuldvordering en de beslissingen genomen in het kader van de reorganisatieprocedure.

B.8.2. Wanneer het, zoals te dezen, gaat om een gerechtelijke reorganisatie door middel van een collectief akkoord, voorziet de procedure erin dat, nadat de rechtbank van koophandel de reorganisatieprocedure open heeft verklaard, de schuldenaar een reorganisatieplan ter griffie dient neer te leggen (artikel 44 van de WCO), waarvan de inhoud wordt geregeld door de artikelen 47 tot 52 van de WCO en waarover de schuldeisers in de opschorting dienen te stemmen. De schuldeisers in de opschorting worden ingelicht over de procedure van gerechtelijke reorganisatie (artikel 53 van de WCO), worden gehoord voor de rechtbank en moeten het plan van gerechtelijke reorganisatie goedkeuren (artikel 54 van de WCO).

Wanneer het reorganisatieplan wordt goedgekeurd door de schuldeisers, dient de rechtbank van koophandel zich uit te spreken over de homologatie ervan (artikel 55 van de WCO). Door de homologatie wordt het plan bindend voor alle schuldeisers in de opschorting (artikel 57, eerste lid, van de WCO).

De schuldeisers in de opschorting beschikken dus, in die hoedanigheid, over de mogelijkheid om tussen te komen in de procedure voor de homologatie van het plan van gerechtelijke reorganisatie.

B.8.3. De werknemer die wegens een herstructurering van het personeel om economische redenen wordt ontslagen vóór het vonnis tot opening van de procedure van gerechtelijke reorganisatie, beschikt, op grond van de in artikel 2 van de in het geding zijnde wet gegeven definities, over een schuldvordering in de opschorting; bij ontstentenis van een bijzonder voorrecht is die schuldvordering een gewone schuldvordering in de opschorting.

Het gegeven dat die schuldvordering gewoon is, heeft evenwel geen gevolgen voor het dwingende karakter van het gehomologeerde plan van gerechtelijke reorganisatie; artikel 57

van de in het geding zijnde wet bepaalt immers dat de homologatie van dat plan een dwingend karakter heeft ten aanzien van alle schuldeisers in de opschorting, ongeacht of die al dan niet gewoon zijn.

B.8.4. In tegenstelling tot wat de Ministerraad aanvoert, is het dus niet artikel 19, eerste lid, 3°*bis*, van de hypotheekwet van 16 december 1851 dat ten grondslag ligt aan het bekritiseerde verschil in behandeling ten aanzien van het dwingende karakter van het reorganisatieplan.

B.9.1. Het feit dat de schuldvordering al dan niet wordt onderworpen aan mogelijke verminderingen en in de tijd gespreide betalingsmodaliteiten waarin het plan van gerechtelijke reorganisatie voorziet, houdt zijnerzijds verband met de inhoud van het reorganisatieplan.

Het reorganisatieplan geeft de betalingstermijnen en de verminderingen op de schuldvorderingen in de opschorting aan, onverminderd de mogelijkheid te voorzien in een gedifferentieerde regeling voor bepaalde categorieën van schuldvorderingen, op grond van de omvang of de aard ervan (artikel 49, eerste lid, van de WCO).

De schuldvorderingen in de opschorting die hun grondslag vinden in een arbeidsovereenkomst, waaronder die gekoppeld aan een compenserende opzeggingsvergoeding, kunnen dus, wegens de aard ervan, het voorwerp uitmaken van een bijzondere regeling in het plan van gerechtelijke reorganisatie.

B.9.2. Wanneer de compenserende opzeggingsvergoeding van de werknemer die is ontslagen vóór het vonnis tot opening van de procedure van gerechtelijke reorganisatie een gewone schuldvordering in de opschorting is, betekent die kwalificatie dus niet dat de belangen van de werknemers niet in aanmerking zullen worden genomen in de modaliteiten van het plan van gerechtelijke reorganisatie, in het licht van het door de in het geding zijnde wet nagestreefde doel van continuïteit.

B.9.3. Het feit dat de schuldvordering in de opschorting van een werknemer die is ontslagen vóór het vonnis tot opening van de reorganisatieprocedure kan worden verminderd of onderworpen aan betalingstermijnen, vindt zijn oorsprong dus in de mogelijkheid, bepaald in artikel 49 van de WCO, om te voorzien in een vermindering van alle schuldvorderingen in

de opschorting, zonder dat de schuldvorderingen in de opschorting die voortvloeien uit een arbeidsovereenkomst aan die mogelijkheid van vermindering ontsnappen. Hiermee heeft de wetgever gekozen voor een principiële gelijkheid onder schuldeisers in de opschorting.

Het Hof moet zich niet uitspreken over de vraag of de ontstentenis van een onderscheid onder bepaalde schuldvorderingen in de opschorting bestaanbaar is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

B.9.4. De wet van 27 mei 2013 heeft in de WCO een artikel 49/1, vierde lid, ingevoegd, dat bepaalt :

« Het plan kan geen vermindering of kwijtschelding bevatten van schuldvorderingen die zijn ontstaan uit vóór de opening van de procedure verrichte arbeidsprestaties ».

Het feit dat die bepaling, vanaf de inwerkingtreding van de wet van 27 mei 2013, voorziet in een bijzondere bescherming ten aanzien van sommige schuldvorderingen in de opschorting, in de context van een algemene aanpassing van de WCO, maakt het evenmin mogelijk te besluiten dat de in het geding zijnde bepalingen, in de versie ervan die van toepassing is voor de verwijzende rechter, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schenden.

B.10.1. Artikel 35, § 2, voorziet in de mogelijkheid voor de schuldenaar om te beslissen de lopende overeenkomsten niet langer uit te voeren voor de duur van de opschorting; artikel 35, § 2, derde lid, in de versie die van toepassing is voor de verwijzende rechter, voorziet evenwel erin dat de mogelijkheid voor de schuldenaar om de lopende overeenkomsten niet langer uit te voeren voor de duur van de opschorting, niet van toepassing is op de arbeidsovereenkomsten.

In de parlementaire voorbereiding wordt in dat verband uiteengezet :

« Vooreerst is te wijzen op de mogelijkheid voor de onderneming in moeilijkheden, voorzien in artikel 26 van het wetsvoorstel, om lopende overeenkomsten te beëindigen, zelfs bij gebreke van wanprestatie van zijn kant. Deze mogelijkheid, die bestaat ongeacht de hoedanigheid van de ondernemer als schuldenaar of schuldeiser, moet de reorganiserende onderneming toelaten zich te ontdoen van onrendabele of verlieslatende overeenkomsten en de continuïteit van de activiteit te vrijwaren. De schadevergoeding waartoe de beëindiging ten gunste van de tegenpartij aanleiding geeft, valt binnen de opschorting, en kan bijgevolg het voorwerp uitmaken van een onderhandelde reductie in herstelplan. De uitzondering hierop ten

voordele van arbeidsovereenkomsten is gerechtvaardigd in een perspectief van sociale bescherming » (*Parl. St.*, Kamer, 2008-2009, DOC 52-0160/005, p. 90).

Uit de beoogde bepaling vloeit voort dat de opschorting geen motief vormt dat het mogelijk maakt de uitvoering van een arbeidsovereenkomst op te schorten, zodat die onderworpen blijft aan de regels van het gemeen recht.

B.10.2. Hoewel, zoals de verzoekende rechter oordeelt, een compenserende opzeggingsvergoeding wegens een ontslag waartoe de werkgever tijdens de opschorting heeft beslist geen schuldvordering in de opschorting vormt, aangezien zij niet kon worden beoogd door de opschorting en haar grondslag niet vindt in de procedure van gerechtelijke reorganisatie, betekent het feit dat die schuldvordering niet in de opschorting is dat de houder ervan niet zal worden belemmerd in de uitoefening van zijn middelen tot tenuitvoerlegging tegen de schuldenaar, of zal zijn gebonden door de modaliteiten van het gehomologeerde plan van gerechtelijke reorganisatie; die kwalificatie betekent evenwel niet dat de houder van die schuldvordering noodzakelijkerwijs integraal en zonder betalingstermijn door de onderneming in moeilijkheden zal worden betaald.

B.11. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

De artikelen 2, c) tot e), 35, § 2, en 57 van de wet van 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen, vóór de wijziging ervan bij de wet van 27 mei 2013 tot wijziging van verschillende wetgevingen inzake de continuïteit van de ondernemingen, schenden de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op de openbare terechtzitting van 21 november 2013.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

J. Spreutels